

**HOW DO I LOVE THEE? LET ME COUNT THE WAYS
RASHI'S APPROACH TO CHUMASH
Ma'arei M'komos and additional comments to the Audio**

ויקרא א' : א-ב

ויקרא אל-משה נידבר י-הוה אליו מאהל מועד לאמר:
דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם אדם קריב מכם קרבן לי-הנה מן-הבהמה מן-הבקר ומן-הצאן תקריבו
את-קרבנכם....

קיצור בעל הטורים ויקרא א' : א'

א' דויקרא זעירא שמשה לא רצה לכתוב אלא ויקר כדרך שנא' בבלעם כאלו לא נראה לו השם אלא במקרה ואמר לו
הקב"ה לכתוב גם באל"ף וכתבה קטנה.

רשי ויקרא א' : א'

ויקרא אל משה. לכל דברות ולכל אמירות ולכל צוויים קדמה קריאה, לשון חבה, לשון שמלאכי השרת משתמשין בו,
שנאמר וקרא זה אל זה (ישעיהו ו'), אבל לנביאי אמות העולם נגלה עליהן בלשון עראי וטמאה, שנאמר ויקרא אלהים
אל בלעם (במדבר כ"ג):

שמות א' : א'-ה'

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו:
ראובן שמעון לוי יהודה:
יששכר זבולן ובנימן:
גון נפתלי גד אשר:
יהוי כל-גפוש יצאי ירו-יעקב שבועים גפוש יוסף הגה במצרים:
נגמת יוסף וכל-אחיו וכל הדור ההוא:

רשי שמות א' : א'

ואלה שמות בני ישראל. אע"פ שמנאן בחייהם בשמותם, חזר ומנאם במיתתם, להודיע חבתם, שנמשלו לכוכבים,
שמוציאם ומכניסם במספר ובשמותם (שמות רבה), שג' "המוציא במספר צבאם לכלם בשם יקרא" (ישעיהו מ'):

Bnei Yisrael as the Stars in the Bris Bein Habesarim

בראשית ט"ו : א'-ו'

אתר | הדברים האלה הגה דברי-הוה אל-אברהם בפתחה לאמר אלי-תיקרא אברהם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד:
נאמר אברהם א-דגני י-הוה מה-תפן-לי ואנכי הולך עריגי וכו'-משק ביתי הוא דמשק אליעזר:
נאמר אברהם הן לי לא נתתה גרע והגה כו-ביתי יורש אתי:
והנה דברי-הוה אליו לאמר לא יירשך זה כ-אם אשר נצא ממעיך הוא יירשך:
ניוצא אתו החוצה ונאמר הבט-נא השמימה וספר הכוכבים אם-תוכל לספר אתם ונאמר לו פה יהנה ורעה:
האמן בי-הנה ויחשבה לו צדקה:

בראשית מ"ו : ח'-כ"ז

ואלה שמות בני-ישראל הבאים מצרימה יעקב ובניו ככר יעקב ראובן:
ובני ראובן חנוך ופלוא וחסרון וכרמי: ...
כל-הגפוש הבאה ליעקב מצרימה יצאי ירכו מלבד נשי בני-יעקב כל-גפוש נשים ונש:
ובני יוסף אשר-ילדלו במצרים גפוש שנים כל-הגפוש לבית-יעקב הבאה מצרימה שבועים:

Rashi's first 'census' at Yetzias Mitzrayim.

שמות י"ב: ל"ו

וַיִּסְעוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִרַעְמֶסֶס סִפְתָּה פְּשֵׁי־מֵאוֹת אֶלֶף רִגְלֵי הַגְּבָרִים לְבַד מִטָּוֶה:

Rashi's second 'census', a count of attrition. I am not completely certain, but I believe that the count of 'about 3000' includes both those who died at the hands of the Lvi'im AND through the Sotah procedure, which resulted in the mageifas HaShem.

שמות ל"ב: י"ט-כ', כ"ו-כ"ט, ל"ה

וַיְהִי פְּאֶשֶׁר קָרַב אֶל־הַמִּטְנֶה בִּנְרָא אֶת־הַעֲגֹל וּמַחֲלַת בְּיַחַד־אֶף מִשָּׁה וַיִּשְׁלַח מִיָּדוֹ אֶת־הַלַּחַת וַיִּשְׁבֵּר אֶתֶּם תַּחַת הַהָר:
וַיִּלָּח אֶת־הַעֲגֹל אֲשֶׁר עָשׂוּ וַיִּשְׁרַף בָּאֵשׁ וַיִּטְחֶנּוּ עַד אֲשֶׁר־דָּק וַיִּזְרַח עַל־פְּנֵי הַמַּיִם וַיִּשָּׂק אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: ...

וַיַּעֲמֵד מִשָּׁה בְּשַׁעַר הַמִּטְנֶה וַיֹּאמֶר מִי לִי־הִנֵּה אֵלַי וַיִּאָּסְפוּ אֵלָיו כָּל־בְּנֵי לֵוִי:
וַיֹּאמֶר לָהֶם כֹּה־אָמַר י-הוה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שְׂיִמוּ אִישׁ־חַרְבּוֹ עַל־יָרְכוֹ עִבְרוּ וּשְׂבוּ מִשַּׁעַר לְשַׁעַר בַּמִּטְנֶה וְהִרְגוּ
אִישׁ־אֶת־אֶחָיו וְאִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְאִישׁ אֶת־קָרְבּוֹ:
וַיַּעֲשׂוּ כַּכֵּן וַיִּפֹּל מִן־הַעַם בַּיּוֹם הַהוּא כִּשְׁלֹשַׁת אַלְפֵי אִישׁ:
וַיֹּאמֶר מִשָּׁה מֵלֹאזֵי יְדֵכֶם הַיּוֹם לִי־הִנֵּה כִּי אִישׁ בִּבְנֵי וּבָאֶחָיו וְלָתֵת עַל־יְכַסְּכֶם הַיּוֹם בְּרַכָּה: ...

וַיִּגַּף י-הוה אֶת־הַעַם עַל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת־הַעֲגֹל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱהָרֹן:

A more precise census after the cheit haeigel, based on the half-shekel count, was taken after the command to build the Mishkan was given. 301,775 shekalim yields a count of 603,550 adult men. The bulk of the silver was used to cast the base-sockets for the boards of the Ohel Moed, and the rest was used for the curtain-hooks atop the posts surrounding the chatzer. Curiously, the census total was exactly the same as the later census count obtained on the first of Iyov, seven months later!

שמות ל"ח: כ"ה-כ"ח

וַיִּכְסֹף פְּקוּדֵי הָעֵדוּת מֵאֵת פֶּכֶר וְאֶלֶף וְשִׁבְעֵי מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים שֶׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ:

בָּקַע לְגַלְגָּלֹת מַחְצִית הַשֶּׁקֶל בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ לְכֹל הָעֵבֶר עַל־הַפְּקוּדִים מִכֹּהֵן וְעֹשֵׂרִים שָׁנָה נִמְעָלָה לְשֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשַׁת אֲלָפִים וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים:

וַיְהִי מֵאֵת פֶּכֶר הַכֹּסֶף לְצֻקֹת אֵת אֲדָגֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֵת אֲדָגֵי הַפְּרָכֹת מֵאֵת אֲדָנִים לְמֵאֵת הַפֶּכֶר פֶּכֶר לְאָדוֹן:
וְאֶת־הָאֶלֶף וְשִׁבְעֵי מֵאוֹת וַחֲמִשָּׁה וְשִׁבְעִים עֶשְׂרֵי נוּיִם לְעַמּוּדִים וְצִפָּה רְאִשֵׁיהֶם וְחִשָּׁק אֶתֶּם:

במדבר א' א'-ג'

וַיְדַבֵּר י-הוה אֶל־מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאֶהֱל מוֹעֵד בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִי לְצֵאתְכֶם מִצְרָיִם לֵאמֹר:
שָׂאוּ אֶת־רֹאשׁ כָּל־עַדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁפַּחְתָּם לְבֵית אֲבֹתָם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת כָּל־זָכָר לְגַלְגָּלְתָּם:
מִכֹּהֵן וְעֹשֵׂרִים שָׁנָה נִמְעָלָה כָּל־יִצְאָ צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל תִּפְקְדוּ אֹתָם לְצָבָאֲתָם אֵתָהּ וְאֵתָהּ: ...

רשי במדבר א' א':

וידבר. במדבר סיני באחד לחדש וגו'. מתוך חֲבֵתוֹן לְפָנָיו מוֹנֶה אֹתָם כָּל שְׁעָה — כְּשִׁיצָאוּ מִצְרָיִם מִנְּאֹן, וּכְשִׁנְפְּלוּ בְּעֵגֶל מִנְּאֹן לִידַע מִנֵּן הַנוֹתָרִים, כְּשִׁבָּא לְהַשְׁרוֹת שְׂכִינְתוֹ עֲלֵיהֶם מִנְּאֵם, בְּאֶחָד בְּנִיסוֹן הַיּוֹם הַמִּשְׁכּוֹן וּבְאֶחָד בְּאִיר מִנְּאֵם:

במדבר א' מ"ד-מ"ז

אֵלֶּה הַפְּקוּדִים אֲשֶׁר פָּקַד מֹשֶׁה וְאֱהָרֹן וּבְנֵי־יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר אִישׁ אִישׁ־אֶתֶּד לְבֵית־אֲבֹתָיו הַיּוֹ:

וַיְהִי כִּלְפָקוּדֵי בְּגֵי יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבֹתָם מִכֵּן עֲשָׂרִים שָׁנָה נִמְעָלָה כָּל־יָצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל:
וַיְהִי כִּלְפָקוּדֵי שְׁש־מֵאוֹת אֶלֶף וּשְׁלֹשָׁת אֲלָפִים וַחֲמִשָּׁת מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים:
וְהַלּוּמִים לַמִּטָּה אֲבֹתָם לֹא הִתְפַּקְדוּ בְּתוֹכָם:

From Shachris, Birchos Kri'a Shema, nussach Sfarad. [the bracketed words are removed in nussach Ashkenaz]

אֵת שֵׁם הָאֱלֹהִים הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא קְדוֹשׁ הוּא: וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזָּה, וְנוֹתְנִים [בְּאֵהָבָה] רְשׁוּת זֶה לְזֶה לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּגִשְׁת רֵיחַ בְּשִׁפְפָה בְּרוּרָה וּבְנֻעֵימָה, קְדוּשָׁה כָּלָם פְּאֻדָּד עוֹנִים [בְּאֵימָה] וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה

Beginning of tefilah of Uva l'Tzion Goel

וּבֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשִׁבִי פֹשֵׁעַ בְּיַעֲקֹב נָאֵם י-הוָה: נֶאֱמַר זֹאת בְּרִיתִי אִתְּם אָמַר י-הוָה רִוְחִי אֲשֶׁר עָלְיָה וְדַבְּרִי אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּפִיךָ לֹא יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי וְרַעַף וּמִפִּי יִרְעַף אָמַר י-הוָה מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם:
וְאֵתָּה קְדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל: וְקִרְאָה זֶה אֵל זֶה וְאָמַר:
קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ י-הוָה צַב-אוֹת מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:
וְיִמְקַבְּלֵנוּ דִין מִן דִּין וְאֲמַרְנוּ

[Parallel to kedushas HAMAKOM] קְדִישׁ בְּשָׁמַי מְרוֹמָא עֲלָאָה בֵּית שְׁכִינְתָּה
[Parallel to kedushas HAGUF] קְדִישׁ עַל אֶרְעָא עוֹבַד גְּבוּרְתָּה
[Parallel to kedushas ZMAN] קְדִישׁ לְעֵלְמָא וּלְעֵלְמֵי עֲלְמֵינָא

The links for the three parts of “Where Does Hallel Come From? The Organization of Hallel and Parshas Emor”, by myself. Excerpt is taken from Part 3 with minor modifications (but if you find it interesting please **do** read all 3 parts!)

<https://www.ou.org/holidays/hallel-come-organization-hallel-parshas-emor-part-1/>
<https://www.ou.org/holidays/hallel-come-organization-hallel-parshas-emor-part-2/>
<https://www.ou.org/holidays/where-does-hallel-come-from-the-organization-of-hallel-and-parshas-emor-part-3/>

FIRST, AN INTRODUCTION: The Structure of Sefer Vayikra...

Sefer Vayikra has been labeled as *Sefer haKedushah* by Abarbanel and other sages. That is an apt appellation for this Book, literally and figuratively the centerpiece of the Torah. Chazal teach us that there are three general categories of *kedushah* all of which are sequentially addressed by the *mitzvos* described within *Sefer Vayikra*. They are: *Kedushas Hamakom*, *Kedushas Haguf*, and *Kedushas Zman*.

1) *Kedushas Hamakom*—ie ‘How one should behave in the PLACE of the Presence of the *Shechinah*’, specifically the *Mishkan* or *Mikdash* (and by extension in *halachah* a ‘*mikdash m’ot*’, a place designated as a shul).

These laws include the laws of *korbanos* which are described in *Vayikra* chapters 1-7, and conclude with the narrative of the *Chanukas haMishkan* from the Levi’ims’ perspective in *Vayikra* 8-10 (a narrative which is *parallel and complimentary to the same event* described in *Shemos* 40 from Moshe’s perspective, and in *Bamidbar* 6:22-8:59 from *Klal Yisrael’s* perspective! I believe it is the only event in

Chumash which is described 3 separate times. Even the creation of Man and *Ma'amad Har Sinai* are only described twice. The establishment of *a stable and durable relationship* between *Ribono shel Olam* and His Nation [through *Midas Harachamim*] is arguably *the most important event in human history!*);

2) *Kedushas Haguf*—ie how to keep one's physical body separate/holy/sanctified. These include laws of *kashrus* in Vayikra 11, presented in Vayikra not from the standpoint of kosher vs nonkosher (as in Devarim 14), but rather from the standpoint of *tamei* vs *tahor*, because exposure to the 'wrong' foods renders one's BODY *tamei*, and unfit to visit the *MAKOM* of the *Shechinah*. (**You are what you eat!**) Note the use of the refrains *לָכֶם הוּא הַטֵּמֵא* and the parallel phrase *וְעֵקֶז הוּא לָכֶם*, as well as summary passages such as:

כִּד וְלֹאֵלֶּה תִּטְמָאוּ; כֹּל-הַנִּגָּע בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד-הָעֶרֶב: כֹּה וְכָל-הַנִּזְשָׂא מִנִּבְלָתָם--יִכָּבֵס בְּגָדָיו וְיִטְמָא עַד-הָעֶרֶב: ... כֹּה וְהַנִּזְשָׂא אֶת-נִבְלָתָם--יִכָּבֵס בְּגָדָיו וְיִטְמָא עַד-הָעֶרֶב; טִמְאִים הֵמָּה לָכֶם: ... מִד כִּי אָנִי י-הוָה אֶל-לִהְיֶיכֶם וְהִתְקַדְשְׁתֶּם וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אָנִי; וְלֹא תִטְמָאוּ אֶת-נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכָל-הַשָּׂרֵץ הַרְמֵשׁ עַל-הָאָרֶץ: מִה כִּי אָנִי י-הוָה הַמַּעֲלֶה אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיִיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אָנִי: מִזּו זֹאת תֹּוֹרַת הַבְּהֵמָה וְהָעוֹף וְכָל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמֵשֶׁת בָּמִיָּם; וְלִכָּל-נֶפֶשׁ הַשָּׂרֵץ עַל-הָאָרֶץ. מִזּו לְהַבְדִּיל בֵּין הַטֵּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר; וּבֵין הַחַיָּה הַנִּבְלָת לְוּבֵין הַחַיָּה אֲשֶׁר לֹא תֵאָכֵל:

The discussion of *Kedushas Haguf* continues in Vayikra with the *tumah* of childbirth (Chap 12) and *tzara'as* and its remedies (Chap 13-14) and the *tumah* of bodily emissions (Chap 15). Following these are the forbidden sexual relationships (Chap 18) and their punishments (Chap 20). Note within summary *pesukim* such as 18:24-30 and 20:22-26 that the nature of the dialog is still *Tumas Haguf*, the flip-side of *Kedushas Haguf*. (**You are what you do!**):

יח:כד אֶל-תִּטְמָאוּ בְּכָל-אֵלֶּה כִּי בְּכָל-אֵלֶּה נִטְמָאוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר-אָנִי מְשַׁלֵּחַ מִפְּנֵיכֶם: כֹּה וְתִטְמָא הָאָרֶץ וְאֶפְקֹד עֲוֹנָה עָלֶיהָ; וְתִקַּא הָאָרֶץ אֶת-יִשְׂבִּיבָהּ: ... כִּז כִּי אֶת-כָּל-הַתּוֹעֵבֹת הָאֵל עָשׂוּ אֲנָשֵׁי-הָאָרֶץ אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם; וְתִטְמָא הָאָרֶץ: כֹּה וְלֹא-תִקַּא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטִמְאַתְכֶם אֲתָהּ פֶּאֶשֶׁר קָאָה אֶת-הַגּוֹי אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם: כט כִּי כָל-אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִכָּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵלָּה וּנְכַרְתּוּ הַנִּפְשׁוֹת הָעֹשֹׂת מִקְרָב עִמָּם: ל וְשִׁמְרַתֶּם אֶת-מִשְׁמַרְתִּי לְבַלְתִּי עֲשׂוֹת מַחֲקוֹת הַתּוֹעֵבֹת אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ לִפְנֵיכֶם וְלֹא תִטְמָאוּ בָהֶם: אָנִי י-הוָה אֶל-לִהְיֶיכֶם: ... and finally, in 20:26

That brings us to the beginning of *Parshas Emor*, where the discussion of *Kedushas Haguf* continues in Chap 21-22 in the description of relationships and physical blemishes which invalidate the BODY of the *kohen* or *korbonos*, so that they may not participate in the service of HaShem.

However, with 22:26 the Chumash shifts abruptly into its discussion of –

3) *Kedushas Zman*—Holiness of Time. This starts with the *mitzvos* disqualifying an animal offering during the first seven DAYS of life, and on the SAME DAY as its offspring. This segues directly to the roster of the special holy days—special and holy TIMES.

The discussion of *Kedushas Zman* continues in *Parshas Behar* with the laws of the seven-year *shmita* cycle, and the 50-year *yovel* (Chap 25).

Parenthetically, at the very end of *Sefer Vayikra* we are magically returned [from the Presence of God within the *Mishkan*, where It had dwelled since the end of *Sefer Shemos*,] to *Har Sinai*, where *all three Kedushos* were present : the *Shechinah* descended from *Shamayim* to rest upon the mountain, which became a PLACE of especial holiness, cordoned off from the surrounding *Klal Yisrael*, who in turn sanctified their BODIES during the three days of *hagbalah*/separation, while the TIME of the Revelation assumed a special and perpetual holiness (*Chag Shavuot*). The *Tochachah* in *Bechukosai* follows, a

logical progression according to a *Mechilta* cited by Chizkuni (a *rishon*) on Shemos 24:7. There it states that the “*Sefer HaBris*” read by Moshe to the nation at *Ma’amad Har Sinai* was in fact the *Tochachah* in *Bechukosai*. This *Sefer HaBris* lays out in no uncertain terms the consequences of keeping—or not keeping—the covenant we agreed upon at the mountain, sealed by a blood-sprinkling ceremony upon the nation, eternally binding (Shemos 24:3-8).

דברים א'-ב'

אלה הדברים אשר דבר משה אל-כל-ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף גיון-פאהו וגיון-תפל ולגו נחצרת וגי זקב:
אחז עשר יום מחרב גרף הר-שעיר עד קגש ברנע:

רשי דברים א'

אלה הדברים. לפי שהן דברי תוכחות ומנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהו, לפיכך סתם את הדברים והזכירם ברמז מפני כבודן של ישראל (עי' ספרי):

מגילת קהלת א': א'-ב'

דברי קהלת פון-דוד מלך בירושלם:
הבל הבלים אמר קהלת הבל הבלים הבל הבל:

רשי מגילת קהלת א': א'

דברי קהלת. כל-מקום שנאמר "דברי" אינו אלא דברי תוכחות. "אלה הדברים אשר דבר משה", "נישמן ישראל". "דברי עמוס", "שמעו הדבר הזה פרות הבשן". "דברי ירמיהו", "שאלו-נא וראו אם-ילד זכר וגו'". "אלה דברי דוד", "יבליעל פקוץ מנד פלהם".

בראשית א': א'

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ:

רשי בראשית א': א'

בראשית. אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה אלא מהחדש הזה לכם, שהיא מצנה ראשונה שנצטוו בה ישראל, ומה טעם פתח בבראשית? משום פח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים (תהילים קי"א), שאם יאמרו אמות העולם לישראל לסטים אתם, שקבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם כל הארץ של הקב"ה היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, ברצונו נתנה להם, וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו:
בראשית ברא אין המקרא הזה אומר אלא דרשני, כמו שדרשוהו רבותינו בשביל התורה שנקראת ראשית דרכו (משלי ח), ובשביל ישראל שנקראו ראשית תבואתו (ירמיה ב');

ואם באת לפרשו כפשוטו, כך פרשהו בראשית בריאת שמים וארץ, והארץ היתה תהו ובהו וחשך ניאמר אליהם יהי אור ולא בא המקרא להורות סדר הבריאה לומר שאילו קדמו, שאם בא להורות כך, הנה לו לכתב בראשונה ברא את השמים וגו' שאין לה ראשית במקרא שאינו דבוק לתבה שלאחריו, כמו בראשית ממלכת יהוקים (שם כ"ז), ראשית ממלכתו (בראשית י'), ראשית דגנה (דברים י"ח, ד'), — אף כאן אתה אומר בראשית ברא אליהם וגו', כמו בראשית ברא; ודומה לו תחלת דבר ה' בהושע (הושע א'), כלומר תחלת דבורו של הקב"ה בהושע, ניאמר ה' אל הושע וגו'. וא"ת להורות בא שאילו תחלה נבראו, ופרושו בראשית הכל ברא אלו — גיש לה מקראות שמקצרים לשונם וממציים תבה אחת, כמו כי לא סגר דלתי בטני (איוב ג'), ולא פרוש מי הסוגר וכמו ישא את חיל דמשק (ישעיהו ח'), ולא פרוש מי ישאנו; וכמו אם יחרוש בבקרים (עמוס ו'), ולא פרוש אם יחרוש אדם בבקרים, וכמו מגיד מראשית אחרית (ישעיהו מ"ו), ולא פרוש מגיד מראשית דבר אחרית דבר — א"כ, תמה על עצמה, שהרי המים קדמו, שהרי כתיב ורוח אליהם מרחפת על פני המים, ועדיין לא גלה המקרא, בריאת המים מתי היתה, הא למדת, שקדמו המים לארץ, ועוד, שהשמים מאש ומים נבראו, על כרחך לא למד המקרא סדר המקדמים והמאחרים כלום:

TRACTATE SHABBOS 115b/116a

תנו רבנן: "נייהי בנסוע הארון ניאמר משה" — פרשה זו עשה לה הקדוש ברוך הוא סימניות מלמעלה ולמטה, לומר Apropos the portion: "And when the Ark traveled," the Gemara cites that which **the Sages taught** in a *baraita*. It is stated: "And when the Ark traveled and Moses proclaimed: Rise up, God, and Your enemies will scatter and those who hate You will flee from before You." **And The Holy One, Blessed be He, made signs** in the Torah for this portion, above and below, i.e., before and after it, in order to say 116a

שאין זה מקומה. רבי אומר: לא מן השם הוא זה, אלא מפני שספר חשוב הוא בפני עצמו. **that this is not its place**, as the previous portion does not discuss the nation's travels. **Rabbi Yehuda HaNasi says: It is not for that** reason that signs were inserted. **Rather**, the signs are there **because this portion is considered a book unto itself**.

כמאן אזלא הא דאמר רבי שמואל בר נחמן אמר רבי יונתן: "הצבה עמודיה שבועה", אלו שבועה ספרי תורה? — כמאן כרבי.

The Gemara asks: **According to whose** opinion is **that** which **Rabbi Shmuel bar Nahman said** that **Rabbi Yonatan said**, that with regard to the verse: "With wisdom she built her house, **she carved its seven pillars**" (Proverbs 9:1), **these are the seven books of the Torah? According to whose** opinion? It is **according to** the opinion of **Rabbi Yehuda HaNasi**, as by his count there are seven books of the Torah: Genesis; Exodus; Leviticus; Numbers until: "And when the Ark traveled"; the portion: "And when the Ark traveled," which is considered its own book; the remainder of Numbers; and Deuteronomy.

מאן תנא דפליג עליה דרבי — רבן שמעון בן גמליאל הוא. דתנא: רבן שמעון בן גמליאל אומר: עתידה פרשה זו שתיעקר מכאן ותכתב במקומה. ולמה כתבה כאן — כדי להפסיק בין פורענות ראשונה לפורענות שנייה. פורענות שנייה מאי היא — "נייהי העם כמתאוננים". פורענות ראשונה — "ניסעו מהר ה'", ואמר רבי תמא ברבי חנינא: שפרו מאחרי ה'. והיכן מקומה? אומר רב אשי: בדגלים.

Who is the tanna who disagrees with Rabbi Yehuda HaNasi? It is Rabban Shimon ben Gamliel. As it was taught in a *baraita* that **Rabban Shimon ben Gamliel says: In the future, this portion will be uprooted from here**, where it appears, **and will be written in its proper place. And why was it written here**, even though it discusses the travels of the children of Israel, and the portion before it does not? It is **in order to demarcate between the first punishment and the second punishment. What is the second punishment** that appears immediately afterward? It is the verse: "And the people complained wickedly in God's ears, and God heard and became angry, and the fire of God burned in them and it consumed the edge of the camp" (Numbers 11:1). What is **the first punishment?** It is the verse: "And they

traveled from the mountain of God [*mehar Hashem*] for three days” (Numbers 10:33), and Rabbi Hama, son of Rabbi Hanina, said: That they turned from after God [*me’aharei Hashem*] and hurriedly fled Mount Sinai. The Gemara asks: **And** if so, **where is** the proper place for this paragraph? **Rav Ashi said:** In the portion of the **flags**, where there is a description of the manner in which the Jewish people traveled through the desert.

במדבר י' ל"ה-ל"ו

ז ויהי בנסע הארץ ויאמר משה קומה | י-הנה ויפצו איליך ויגסו משנאיך מפניך:

ובגדה יאמר שובה י-הנה רבבות אלפי ישראל: ז

רשי במדבר י' ל"ה

משנאיך. אלו שונאי ישראל, שכל השונא את ישראל שונא את מי שאמר והיה העולם, שאמר "ומשנאיך נשאו ראש" (תהלים פ"ג), ומי הם? "על עמך יערימו סוד":

See bolded words—Tehillim 83

שיר מזמור לאסף:

A song, a psalm of Asaph.

א-להים אל-תמיהלך אל-תחרש ואל-תשקט א-ל:

O God, do not be silent;
do not hold aloof;
do not be quiet, O God!

כי-הנה אויביך יתמיון ומשנאיך נשאו ראש:

For Your enemies rage,
Your foes assert themselves.^a

על-עמך יערימו סוד ויתעצו על-צפוניך:

They plot craftily against Your people,
take counsel against Your treasured ones.

אמרו לכו ונכתים מגוי ולא-יזכר שם-ישראל עוד:

They say, “Let us wipe them out as a nation;
Israel’s name will be mentioned no more.”

כי נועצו לב יחזרו עליך ברית יכרתו:

Unanimous in their counsel
they have made an alliance against You—

אחלי אדום וישמעאלים מואב והגרים:

the clans of Edom and the Ishmaelites,
Moab and the Hagrites,

גבל ועמון ועמלק פלשת עם-ישי צור:

Gebal, Ammon, and Amalek,
Philistia with the inhabitants of Tyre;

גם-אשור נלוגה עמם היו ורוע לבני-לוט סלה:

Assyria too joins forces with them;
they give support to the sons of Lot. *Selah.*

עשה-להם כמדון כסיסרא כיבין בגחל קישון:

Deal with them as You did with Midian,
with Sisera, with Jabin,
at the brook Kishon—

נִשְׁמְדוּ בְּעֵין־דָּאָר הָיוּ אֲדָמָה:

who were destroyed at En-dor,
who became dung for the field.

שִׁיתְמוּ גְדִיבֵימוּ פְּעָרָב וְכִזְאָב וְכִזְבַּח וְכִצְלִמְזֹעַ פְּלִי־נְסִיכֵימוּ:

Treat their great men like Oreb and Zeeb,
all their princes like Zebah and Zalmunna,

אֲשֶׁר אָמְרוּ בִּירְשָׁה לָנוּ אֵת נְאוֹת אֱלֹהִים:

who said, "Let us take the meadows of God as our possession."

אֱלֹהֵי שִׁיתְמוּ כְּגִלְגָל פֶּלֶשׁ לַפְּנֵי־רוּחַ:

O my God, make them like thistledown,
like stubble driven by the wind.

כְּאֵשׁ תִּבְעַר־גֵּעַר וְכִלְקֵהָ תִּלְהַט הָרִים:

As a fire burns a forest,
as flames scorch the hills,

בְּן תִּרְדָּפֶם בְּסַעֲרָךָ וּבְסוּפְתוֹךָ תִּבְהַלֵּם:

pursue them with Your tempest,
terrify them with Your storm.

מִלֵּא פְּנֵיהֶם קִלּוֹן וַיִּבְקֹשׂוּ שִׁמְךָ יְיָ־הַנּוֹה:

Cover their faces with shame
so that they seek Your name, O LORD.

יִבְשׂוּ וַיִּבְהַלּוּ עַד־יָעַד וַיִּחַפְּרוּ וַיֵּאבְדוּ:

May they be frustrated and terrified,
disgraced and doomed forever.

וַיִּדְעוּ כִּי־אַתָּה שִׁמְךָ יְיָ־הַנּוֹה לְבַדְּךָ עֲלֵיוֹן עַל־כָּל־הָאָרֶץ:

May they know
that Your name, Yours alone, is the LORD,
supreme over all the earth.

במדבר י"א א'

וַיְהִי הָעָם כְּמַתְאֲנָנִים רַע בְּאָזְנוֹי יְהוָה וַיִּשְׁמַע יְיָ־הוּא וַיִּסַּח אֹפוֹ וַתִּבְעַר־בְּכֶם אֵשׁ יְהוָה וַתֹּאכַל בַּקָּצָה הַמַּחֲנֶה:

רשי במדבר י"א א'

וַיְהִי הָעָם כְּמַתְאֲנָנִים. אִין הָעָם אֵלֵא רְשָׁעִים, וְכֵן הוּא אוֹמֵר "מָה אַעֲשֶׂה לְעַם הַזֶּה" (שמות י"ז), וְאוֹמֵר "הָעָם הַזֶּה הָרַע" (ירמיהו י"ג); וְכִשְׁהֶם כְּשָׂרִים קְרוּאִים "עַמִּי", שְׁנֶאֱמַר "שְׁלַח עַמִּי" (שמות ח':ט"ז), "עַמִּי מָה עֲשִׂיתִי לָךְ" (מיכה ו').

Bris Sinai: see bolded phrases set off by asterisks

שמות י"ט א'-ו'

בַּחֲדָשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַר סִינַי:
וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבַר סִינַי וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבַר נִיסוֹ־שָׁם יִשְׂרָאֵל נֹגֵד הָהָר:
וַיִּמְשָׁה עָלֶיהָ אֱלֹהֵי־לְהֵים וַיִּקְרָא אֵלָיו יְיָ־הוּא מִן־הָהָר לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לְבֵית יִעֲקֹב וַתִּגִּיד לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל:
אַתֶּם רְאִיתֶם אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי לְמִצְרָיִם וְאֲשֶׁא אֶתְכֶם עַל־כַּנְפֵי נְשׂוּרִים וְאָבֵא אֶתְכֶם אֵלָי:

ועתה אם־שמעו תשמעו בקולי *ושמרתם את־בריתי* והייתם לי סגולה מכל־העמים כִּי־לי כִּלְיָהֶֽאָרֶץ:
ואתם תהיו־לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל־בני ישראל:

שמות כ"ד ג'-ה'

ויבא משה לעם את כל־דברי יְהוָה ואת כל־המשפטים ויען כל־העם קול אחד ויאמרו כִּלְיָהֶֽדְבָרִים אֲשֶׁר־דִּבֶּר
יְהוָה נַעֲשֶׂה:

ויכתב משה את כל־דברי יְהוָה וישכם בבקר ויבן מזבח תחת ההר וישתים עשרה מצבה לשנים עשר שבטי ישראל:
וישלח את־נעריו בני ישראל ויעלו עלת ויזבחו זבחים שלמים ליְהוָה פרים:

ויקח משה חצי הדם פאנגת וחצי הדם זרק על־המזבח:

ויקח *ספר הברית* ויקרא באזני העם ויאמרו כל אשר־דבר יְהוָה נַעֲשֶׂה ונשמע:

ויקח משה את־הדם ויזרק על־העם ויאמר הנה *דמים־ברית* אשר כרת יְהוָה עמכם על כל־הדברים האלה: